

АТОМНИК

України

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ
АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

№6 (1208) 26 березня 2026 року
Заснована 1 грудня 2000 року

ПРОФСПІЛКОВА РОБОТА

Відзвітували про підсумки 2025 року профспілкові організації та трудові колективи АЕС

сторінка 2

ПРОФСПІЛКОВЕ НАВЧАННЯ

Читайте, що було цікавого і корисного на семінарі з організації у Славуті

сторінка 3

НАШІ В ПОЛОНІ

Наталія Спартесна, дружина полоненого, розповідає про чоловіка, який відмовився зрадити країну

сторінка 4

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

НАЕК: трудовий колектив і профспілка підбили підсумки

19 березня у Києві відбулися конференція трудового колективу АТ «НАЕК «Енергоатом» та звітна профспілкова конференція ППО НАЕК «Енергоатом».

Колективний договір виконано. Т.в.о. голови правління компанії Павло Ковтонюк надав дані щодо підсумків 2025 року, виконання основних положень Колективного договору та окреслив перспективи розвитку на майбутнє. Сергій Снітков, голова ППО НАЕК «Енергоатом», заступник Голови Атомпрофспілки, у співдоповіді щодо виконання договору наголосив на тому, що новий документ, укладений під час переходу компанії від державного підприємства до акціонерного товариства, зберіг свої основні положення. Трудовий колектив постановив: визнати Колективний договір у 2025 році виконаним у цілому (окрім частково реалізованих пунктів щодо будівництва житла для персоналу, що залежить від затвердження фінансового плану).

ПРОФСПІЛКА ЗВІТУЄ

На профспілковій конференції Сергій Снітков розповів про головні напрями діяльності профспілкової організації. Це були заходи, спрямовані

на реінтеграцію ветеранів, які повертаються до трудових колективів, будівництво й покращення спортивних майданчиків і проведення спортивних заходів, культурно-масова робота, підтримка медичних і реабілітаційних закладів, де проходять відновлення працівники й військові, оздоровлення, допомога ЗСУ, а також підтримка організації ветеранів ЧАЕС.

ДОСЯГНЕННЯ І ЗДОБУТКИ

Валерій Матов, Голова Атомпрофспілки, у своєму виступі підкреслив, що Колективний договір, укладений між колективом і адміністрацією НАЕК «Енергоатом», є одним із найкращих у країні, та поради його виконання. Також він розповів про досягнення Атомпрофспілки: участь у міжнародній співпраці, покращення соціального діалогу з державними структурами, участь у всеукраїнському профспілковому русі (зокрема, висування кандидатом на посаду Голови Федерації профспілок України заступника голови Атомпрофспілки Павла Пруднікова), вирішення низки організаційних питань, важливих для профспілкової роботи.

Підсумовуючи звітну конференцію, усі 108 присутніх делегатів одноголосно визнали роботу ППО НАЕК «Енергоатом» задовільною.

ВАЖЛИВО

Атомпрофспілка висуває на посаду Голови ФПУ свого кандидата — Павла Пруднікова

Багаторічний досвід організатора і профспілкового тренера, глибока обізнаність у трудовому праві, досконале вміння знаходити спільну мову зі своїми співрозмовниками, непересічні лідерські якості — все це переконало колектив сплнчати у тому, що саме Павло Прудніков мав би очолити рух за захист прав працівників на всеукраїнському рівні.

До профспілкової діяльності Павло Прудніков долучився у 2000 році, коли був прийнятий у штат редакції газети Атомпрофспілки. За два роки він очолив молодіжну організацію профспілки. Після закінчення каденції на цій посаді

став завідувачем відділу організаційної роботи ЦК Атомпрофспілки. У 2008 році був обраний заступником Голови Атомпрофспілки.

У 2022 році на самому початку повномасштабного вторгнення пішов добровольцем на фронт. Після тяжкої травми був демобілізований. Учасник бойових дій, ветеран військової служби, особа з інвалідністю внаслідок війни, Павло Прудніков, попри всі складнощі, знайшов у собі сили повернутися до профспілкової роботи й нині відіграє у спільноті сплнчано-атомників одну із провідних ролей.

Має освіту магістра міжнародної економіки. Одружений, має двох дочок.

Трудовий шлях Павла Пруднікова свідчить: це фахівець з надвисоким рівнем експертності. А ті рішення, які сплнчанин ухвалював у кризові для країни часи, підтверджують: це людина, яка ставить честь, гідність і справедливість понад усе.

Будучи переконаним у високому професіоналізмі та віірцевих моральних якостях свого кандидата, колектив Атомпрофспілки закликає представників українських профспілок віддати свій голос на виборах Голови Федерації профспілок України за Павла Вікторовича Пруднікова! Це буде правильне рішення, це буде голос за Свободу, Справедливість і Солідарність у профспілковому русі.

У СФЕРІ ВПЛИВУ АТОМПРОФСПІЛКИ
ПЕРЕБУВАЮТЬ ПІДПРИЄМСТВА
МІНЕНЕРГО УКРАЇНИ,
МІНПРИРОДИ, МІНОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ТОЩО

АКТУАЛЬНО

Осучаснення Галузевої угоди

26 березня відбулося засідання Робочої комісії з колективних переговорів щодо внесення змін до Галузевої угоди між Міністерством енергетики та вугільною промисловістю України та Профспілкою працівників атомної енергетики та промисловості України на 2017–2018 роки.

На засіданні було розглянуто низку актуальних питань, що стосуються вдосконалення чинного документа. Учасники зустрічі проаналізували практику застосування положень чинної угоди, визначили проблемні аспекти та окреслили напрями їх вирішення. Особливу увагу було

пріделено питанням оплати праці, соціальних гарантій, умов праці та забезпечення балансу інтересів сторін соціального діалогу.

Ухвалені рішення передбачають оновлення окремих норм угоди, що дозволить підвищити її ефективність і відповідність реаліям сьогодення. Члени комісії від профспілкової сторони наголосили, що зміни спрямовані на покращення умов праці, підвищення рівня соціального захисту працівників, а також створення сприятливих умов для розвитку галузі загалом.

Важливість такого процесу важко переоцінити, адже Галузева угода є ключовим інструментом регулювання трудових і соці-

ально-економічних відносин, і її своєчасне оновлення сприяє стабільності в колективах, підвищенню довіри між сторонами та запобіганню конфліктам. Саме завдяки конструктивному діалогу та спільній роботі вдається знаходити оптимальні рішення, що враховують інтереси всіх учасників. Робота комісії триватиме й надалі, адже процес колективних переговорів є безперервним і потребує постійної уваги. Очікується, що впровадження ухвалених змін матиме позитивний вплив як на працівників, так і на роботодавців, сприяючи розвитку соціального партнерства та зміцненню економічної стабільності.

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА

Колективний договір виконано:
звіт профспілки ПАЕС

3 березня на Південноукраїнській АЕС відбулися колективний договір та профспілкова конференція. Участь у них взяли 162 делегати, а також представники керівництва НАЕК «Енергоатом» та Атомпрофспілки: Голова Атомпрофспілки Валерій Матов, його заступник і голова ППО НАЕК «Енергоатом» Сергій Снітков та виконавчий директор з персоналу НАЕК «Енергоатом» Богдан Шмигельський.

ДОСЯГНЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА
І ПІДТРИМКА КОЛЕКТИВУ

Генеральний директор філії «ВП «ПАЕС» Вячеслав Стоянов прозвітував про роботу підприємства. Попри складні умови, колектив виконав план виробництва електроенергії на 100,8%, забезпечивши стабільну роботу і належний рівень безпеки.

Профспілка ПАЕС у звітному періоді зосередилася на ключовому – соціальному захисті працівників. Як зазначив в.о. голови профкому Валерій Матов, організація забезпечує системну підтримку як працівників, так і їхніх родин. У 2025 році придбано 1752 путівки на оздоровлення та відпочинок. Матеріальна допомога складала понад 7 млн грн – її отримали мобілізовані працівники, сім'ї складних життєвих обставинах, а також на лікування і поховання. Важливим досягненням стало охоплення майже 95% працівників програмою медичного страхування – це один з найкращих показників в галузі.

Профспілка також інвестує у розвиток колективу: придбано спортивний інвентар для СК «Олімп» та медичне обладнання для реабілітації військових в ОРК «Іскра».

ПІДТРИМКА ЗСУ

В умовах війни значна частина ресурсів спрямована на допомогу Збройним Силам України. У 2025 році підтримку отримали понад 100 військових підрозділів. Передано квадрокоптери, РЕБ, генератори, засоби зв'язку, оптичне обладнання та іншу техніку. Також військових забезпечували формою та амуніцією.

ЗАХИСТ ПРАВ І РОЗВИТОК
ПРОФСПІЛКОВОГО РУХУ

Голова Атомпрофспілки Валерій Матов наголосив: «Наше завдання – не допустити погіршення прав людини праці», тож профспілка активно працює у законодавчому полі: опрацьовано близько 600 законопроектів, щоб не допустити звуження прав працівників. Виконавчий директор з персоналу Енергоатома Богдан Шмигельський подякував колективу за самовіддану працю і підкреслив, що Компанія й надалі залишатиметься соціально орієнтованою, адже її головна цінність – це люди.

Делегати затвердили звіти профкому і ревізійної комісії та погодили кошторис на 2026 рік. За підсумками роботи ухвалено рішення: колективний договір у 2025 році виконано, діяльність профспілкової організації визнано задовільною.

Підготувала Олена РЕЗНИК
Фото Ольга МИХАЙЛОВА

Позитивні підсумкові звіти РАЕС

6 березня у філії «ВП «Рівненська АЕС» АТ «НАЕК «Енергоатом» відбулися конференція трудового колективу та звітна профспілкова конференція. Делегати підбили підсумки роботи за 2025 рік і визначили завдання на поточний період. У заході взяли участь представники структурних підрозділів РАЕС, керівництво АТ «НАЕК «Енергоатом», лідери Атомпрофспілки, ППО НАЕК «Енергоатом» та профспілкової організації станції.

Голова первинної профспілкової організації РАЕС Іван Мельник підкреслює важливість взаємодії адміністрації та профспілки для збереження соціальних гарантій і стабільності колективу. У 2025 році профспілка організувала оздоровлення працівників і їхніх родин, відпочинок дітей, спортивні та культурні заходи, а також через ГО «ЕНЕРГІЯ ПЕРЕМОГИ» переказала на допомогу ЗСУ понад 77,6 млн грн.

СПІЛЬНА РОБОТА –
ВИСОКИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Виконавчий директор з персоналу АТ «НАЕК «Енергоатом» Богдан Шмигельський зазначив, що завдяки спільній роботі вдається підтримувати високі соціальні стандарти та стабільність галузі.

У межах заходу відбулося нагородження – відзнаку «Вартовий світла» отримав працівник служби контролю металу Руслан Ярошик.

За підсумками конференції делегати визнали колективний договір за 2025 рік виконаним, а роботу профспілкової організації – задовільною.

Підготувала Анна МОХНАР
Фото Надія ТИМОФЕЄНКО

ГІДНО ПРАЦЮЄМО

Заступник генерального директора з якості та управління Віктор Кравець зазначив, що Рівненська АЕС забезпечила вагомий внесок у стабільну роботу енергосистеми держави. На енергоблоках виконано планово-попереджувальні ремонти з випередженням графіків, що підвищило ефективність роботи обладнання.

«Минулого року колектив працював у складних умовах воєнного часу, однак забезпечив стабільну та безпечну експлуатацію енергоблоків і виконав ключові завдання», – наголосив Віктор Кравець.

ДОСЯГНЕННЯ
ПІДПРИЄМСТВА І ПРОФСПІЛКИ

Підприємство продовжує реалізацію інвестиційних і соціальних проектів. Зростає рівень оплати праці, розширюється фінансування соціальних програм.

Триває модернізація бази відпочинку «Біле озеро», оновлюється спортивна інфраструктура, облаштовано додаткові паркомісця. Важливим напрямом залишається підтримка Сил оборони – за минулий рік колектив Рівненської АЕС спрямував близько 62 млн гривень допомоги для ЗСУ.

ХАЕС: спільними зусиллями вперед

5 березня у філії «ВП «ХАЕС» відбулися дві конференції: трудового колективу та звітна профспілкова. Це важливі події, де підбивають підсумки року, обговорюють актуальні питання та ухвалюють рішення для подальшого розвитку.

У роботі конференцій взяли участь виконавчий директор з персоналу Енергоатома Богдан Шмигельський, голова ППО НАЕК «Енергоатом» Сергій Снітков, Голова Атомпрофспілки Валерій Матов та 111 делегатів від Хмельницької АЕС.

Генеральний директор ХАЕС Андрій Козюра представив звіт про виконання показників діяльності атомної електростанції за 2025 рік відповідно до зобов'язань Колективного договору. Делегати ухвалили рішення про виконання договору.

Постійно організовувався збір коштів для підтримки ЗСУ. Величезною за обсягами роботою може пишатися організація молоді Хмельницької АЕС. Події, які об'єднали працівників станції, містян, працівників інших філій АТ «НАЕК «Енергоатом», мешканців багатьох регіонів України, дали можливість зібрати 781 000 грн.

Закономірно, що молодіжна організація ХАЕС на сьогодні є флагом молодіжного руху Атомпрофспілки.

СПОРТИВНІ ДОСЯГНЕННЯ

Торік за підтримки ППО ХАЕС на спортивних об'єктах УСО відновлено проведення Спартакіади серед цехів і відділів Хмельницької АЕС і реалізовано цілу низку інших цікавих спортивно-масових заходів.

Робота профспілкових активістів сприяла тому, що Атомпрофспілка стала лідером у міжгалузевому конкурсі на кращу організацію спор-

сміей. У цей непростий час вдалося реалізувати питання захисту і збереження пільг та гарантій працівників у новому КД на 2025-2026 роки. Було опрацьовано, погоджено чи надано зауваження до значної кількості проектів розпорядків і нормативних документів, які діють на електростанції.

ЕНЕРГІЯ МОЛОДІ –
НА ПІДТРИМКУ ЗАХИСНИКІВ

Михайло Гук повідомив, що всі заходи, проведені спілчанами, були спрямовані на благодійність.

тивно-масової роботи, а ХАЕС здобула 1 місце в загальноукраїнському огляді-конкурсі на кращу організацію спортивно-масової роботи серед промислових підприємств.

У ході роботи звітної профспілкової конференції окремим рішенням було обрано делегацію від Хмельницької АЕС у складі 16 представників для участі у конференції трудового колективу АТ «НАЕК «Енергоатом» та профспілкової ППО НАЕК «Енергоатом».

Олександр ШУСТЕРУК

Звіт про роботу профспілковців ЗАЕС

11 березня відбулося розширене засідання профактиву й адміністрації Запорізької АЕС. Саме такий формат, з огляду на розпорощеність працівників станції, було обрано за рішенням профкому АТ «НАЕК «Енергоатом», щоб підбити підсумки роботи за 2025 рік та обговорити актуальні питання життєдіяльності колективу.

ВИКОНАНІ ПЛАНИ –
Є ПІДТРИМКА

На зустрічі Дмитро Вербицький, т.в.о. гендиректора ЗАЕС, доповів про виконання Колективного договору АТ «НАЕК «Енергоатом».

Виконавчий директор з персоналу АТ «НАЕК «Енергоатом» Богдан Шмигельський зосередив увагу на таких актуальних питаннях, як створення нової наглядної ради, підвищення середньої заробітної плати в Компанії, запуск нових проектів, спрямованих на залучення до співпраці молодих спеціалістів, підтримка ЗСУ та допомога працівникам ЗАЕС, які відносяться до вразливих категорій.

Сергій Снітков, голова первинної профспілкової організації АТ «НАЕК «Енергоатом», окреслив

основні завдання: це пролонгування Колективного договору зі збереженням всіх пунктів, збереження соціальної інфраструктури на усіх майданчиках атомних електростанцій, у тому числі на ВП ЗАЕС.

КОНТРОЛЬ
І ПЛАНУВАННЯ

Ревізійна комісія прозвітувала про використання коштів первинної профспілкової організації, які були спрямовані на допомогу спілчанам та реалізацію соціальних програм.

Учасники зустрічі схвалили звіт і затвердили бюджет організації на наступний рік.

Також під час засідання було обрано делегацію для участі в конференції трудового колективу та звітної профспілкової конференції АТ «НАЕК «Енергоатом».

Адміністрація
і профспілка
використовували
всі можливості,
щоб допомагати
працівникам ЗАЕС

ПРОФСПІЛКОВЕ НАВЧАННЯ

Розвиток внутрішнього організації як інструмента зміцнення довіри працівників до профспілки

12-13 березня у місті Славутіч, супутнику Чорнобильської АЕС, відбувся навчальний семінар з однойменною назвою для працівників ЧАЕС та «ВП «АРС». Його організовано в рамках освітнього проєкту «Колегіум Атомпрофспілки». Захід проведено за підтримки ФПУ та за фінансової підтримки Шведського агентства міжнародного розвитку та шведських профспілок Union to Union.

В умовах сучасних викликів, що стоять перед профспілковим рухом, особливого значення набуває питання довіри працівників до профспілкових організацій. Саме внутрішній організм є одним із ключових інструментів, який дає змогу не лише підвищити рівень залученості членів профспілки, а й формує відкритий діалог між працівниками та керівництвом.

ВІДКРИТИЙ ДІАЛОГ

Насамперед варто зазначити, що одним із найбільш позитивних аспектів заходу стала активна участь молоді не тільки ДСП ЧАЕС, а й АРС. Надзвичайно важливо, що молодим працівникам була надана можливість безпосередньо поспілкуватися з вищим керівництвом Атомпрофспілки, поставити актуальні питання та отримати змістовні, фахові відповіді. Такий формат відкритого діалогу є фундаментом для формування довіри, адже він демонструє готовність профспілки чути своїх членів і реагувати на їхні потреби. Особливо цінним є те, що молодь відчула свою реальну залученість до процесів прийняття рішень.

ПРАКТИЧНІ ОРІЄНТИРИ ВІД ШВЕДСЬКИХ КОЛЕГ

Слід підкреслити цінність міжнародного обміну досвідом. Спілкування зі шведськими колегами стало важливим елементом заходу. Учасники мали змогу дізнатися про особливості функціонування профспілок у Швеції, підходи до захисту прав працівників та інструменти ефективної комунікації. Це не лише розширює світогляд, а й дає практичні орієнтири для вдосконалення власної діяльності. Такий обмін досвідом мотивує до впровадження сучасних підходів у роботі профспілкових організацій.

ДІЄВИЙ МЕХАНІЗМ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Найбільш цікавим та практично значущим блоком заходу став SWOT-аналіз. Учасники змогли комплексно оцінити сильні та слабкі сторони діяльності своїх організацій, а також визначити можливості й потенційні загрози. Для організації молоді ППО ЧАЕС цей інструмент

став надзвичайно корисним: можна було чітко структурувати бачення подальшого розвитку, сформулювати конкретні плани на майбутнє та визначити пріоритетні напрями роботи. Важливо, що ця робота проводилася у форматі відкритої дискусії, що сприяло більш глибокому розумінню актуальних проблем.

Завдяки проведеному аналізу учасники не лише ідентифікували внутрішні ресурси, а й

Формат відкритого діалогу є фундаментом для формування міцної довіри, адже він демонструє безумовну готовність профспілки чути своїх членів і реагувати на їхні актуальні потреби

отримали підтримку в реалізації майбутніх проєктів, спрямованих на покращення умов праці та підвищення соціального захисту працівників Чорнобильської АЕС. Це ще раз підтверджує, що внутрішній організм — це не теоретичне поняття, а дієвий механізм, який дає можливість трансформувати ідеї у конкретні результати. Крім того, сформовані підходи можуть бути використані у щоденній роботі профспілкових активістів.

Підготувала Вікторія СТАРИНЦАК

ВІДГУКИ УЧАСНИКІВ

Олександр Анісімов, заступник голови цехової організації, член профспілкового комітету ППО ЧАЕС:

Я вже вдало беру участь в подібному заході. Сподобалася організація і формат зустрічі.

У результаті роботи різних команд було визначено: проблеми, які заважають, та ресурси, які можна й потрібно використовувати для зміцнення первинних організацій.

Також сподобалася тепла атмосфера. Приємно було й зустрітись зі знайомими колегами, й познакомиться з новими.

Найцікавішим на семінарі вважаю командну роботу над проблемними питаннями. Саме так

Також приємно було познакомиться з новими людьми, поспілкуватися в невимуженій атмосфері та налагодити нові контакти.

Такі конференції є дуже корисними, адже вони сприяють обміну досвідом, навчанню та розвитку профспілкової діяльності. Подяка організаторам, спонсорам і всім причетним за підготовку і проведення заходу.

Вікторія Старинцак, голова організації молоді ППО ЧАЕС:

Відповідаючи на питання про необхідність проведення подібних семінарів, можна впевнено стверджувати — вони вкрай важливі. Всі такі заходи, незалежно від їх кількості, дають нові знання, ідеї та натхнення. Живе спілкування з керівництвом, обмін досвідом із колегами та можливість представити власні ініціативи створюють умови, за яких навіть ідеї, що існували лише на рівні задуму, отримують шанс на реалізацію.

Водночас варто зазначити, що будь-який захід має потенціал для вдосконалення. Зокрема, було б доцільно передбачити більше часу для неформального спілкування та роботи в малих групах, що дозволило б ще глибше опрацювати окремі питання та залучити до дискусії більшу кількість учасників. Також доцільно розширити практичну частину заходу.

Загалом для трудового колективу такі заходи мають стратегічне значення. Вони сприяють підвищенню рівня довіри до профспілки, формують відчуття причетності до спільної справи та стимулюють активну участь працівників у профспілковому житті. Саме через розвиток внутрішнього організму профспілка стає не просто представницьким органом, а справжнім партнером для кожного працівника.

Христина Левченко, голова Організації молоді Атомпрофспілки:

Я була у Славутіч вперше, і місто справило на мене сильне враження своєю цікавою архітектурою. Воно невелике, але дуже затишне. Одразу з'явилася думка: тут, напевно, живуть добрі й душевні люди — як одна велика родина.

треба визначатися з проблемами й шляхами їх розв'язання. Вважаю за необхідне проводити подібні зустрічі-навчання. Вчитися ніколи не запізно.

Розумію, що час був обмежений. Але дуже хотілося, щоб гості заходу ще мали час на певні вільні заходи, приміром, відвідати Музей, екскурсію. Взагалі вважаю, що це треба робити не тільки для гостей, а й для славутичан.

Як на мене, подібні заходи дуже корисні. Дякую спонсорам, організаторам, ППО ЧАЕС за організацію та проведення.

Регіна Блажевич, провідний інженер ВК, філія «ВП «АРС»:

Представники філії «ВП «Атомремонтсервіс» уперше брали участь у такій конференції. Захід справив дуже позитивне враження. Сподобалася організація, змістовна програма та формат спілкування.

Учась у конференції дала можливість краще зрозуміти принципи роботи ППО, обмінятися досвідом із представниками інших організацій та почути різні погляди на вирішення актуальних питань.

Особливо цінним було те, що під час командної роботи ми мали змогу відкрито та вільно озвучити свої проблемні питання. Такі обговорення допомагають не лише побачити спільні труднощі, а й разом шукати можливі шляхи їх вирішення. Переконані, що отримані ідеї та напрацювання сприятимуть нам у подальшій роботі та допоможуть знайти відповіді на важливі для нас питання.

Це відчуття лише підтвердилося, щойно я зустрілася з учасниками проєкту «Колегіум Атомпрофспілки». Дехто з них знає одне одного з дитинства, у когось на очах формувалися профспілкові лідери. Було надзвичайно цікаво слухати історії про розвиток і становлення міста.

Учасники працювали активно, жваво, інколи емоційно й дуже залучено. Разом ми змогли визначити ключові виклики в організаціях і напрацювати шляхи їх вирішення. Ще раз переконалися: молодь — це потужний рушій профспілкового руху, який завжди знаходить підтримку серед досвідчених колег.

Можливо, нам вдалося зробити лише перший маленький крок, умовну одну соту від нашої мети. Але попереду ще багато роботи, і завжди є над чим працювати. Саме тому це навчання — лише початок відновлення віри людей у профспілковий рух України.

НАШІ В ПОЛОНІ

«Я досі чекаю його голосу»

Це історія, яку складно сприймати без внутрішнього спротиву, адже вона виходить за межі звичного уявлення про безпеку, право і людяність. Наталія Спартесна — дружина полоненого працівника ЗАЕС. Вже понад два з половиною роки вона живе між надією і страхом, щодня намагаючись достукатися до світу з проханням: почути, побачити і допомогти. Вона зверталася до численних українських і міжнародних інстанцій, писала, говорила, шукала будь-які можливості вплинути на ситуацію. І продовжує це робити.

Нещодавно Наталія розповідала свою історію у Відні, в головному офісі МАГАТЕ. В залі були експерти, дипломати, представники міжнародних організацій. Багато з них вперше почули, що працівників атомної галузі, людей, відповідальних за ядерну безпеку, можуть утримувати в полоні, катувати і засуджувати за відмову співпрацювати з окупаційною владою.

Далі — її розповідь.

Мій чоловік все життя працював на Запорізькій атомній станції. Понад 40 років. Він був начальником зміни турбінного відділення на шостому енергоблоці. Людина, яка знала свою справу до дрібниць. Людина, без якої там просто не могли обійтися.

Коли почалася окупація і частина персоналу виїхала, він залишився. Не тому, що не міг поїхати, а тому, що не міг залишити роботу. Його спеціальність була критично важливою. Обладнання треба було контролювати щодня: насоси, системи, вузли. Він казав: «Я маю бути там, щоб нічого не сталося».

Він працював серед військових. Вони жили прямо в приміщеннях станції, не пускали його туди, куди він обов'язково мав доступ за посадою. Але він все одно робив свою роботу. До останнього.

Почалися «розмови». Спочатку групові, потім — по одному. Їх вмовляли підписувати контракти з росіським, брати російські паспорти, йти на співпрацю. Мій чоловік відмовлявся. Він казав: «Я буду працювати до кінця». А я тоді не зовсім розуміла, що означає це «до кінця»...

Ми жили надією, думали, що це ненадовго. Що буде звільнення. Що здоровий глузд перемає. Але сталося інше.

18 липня 2023 року він був вдома після нічної зміни. Ми якраз розмовляли телефоном. І раптом зв'язок обірвався. Я передзвонюю — він не відповідає. Через десять хвилин бере слухавку... і тихо каже: «До мене прийшли». Після цього його забрали.

Перші місяці — повна невідомість.

Потім я дізналася: його тримали у скляній камері в будівлі суду. Це був неприпустимо маленький простір для людини: приблизно два метри на метр-двадцять. Спекя сягала до 45 градусів. Без повітря, без можливості вийти, сидіти не дозволяли. В туалет виводили раз на добу — на одну хвилину. І він там був один. Навіть охоронці дивувалися: як він це витримує.

Потім був підвал. Мого чоловіка тримали без світла, без свіжого повітря, у сырості та плісняві. Не виводили на вулицю. Під час допитів надягали

пакет на голову, били. Ламали ребра. Про все мені не розповідають — беруть. Але я розумію достатньо.

Дев'ять місяців йому не висували жодних обвинувачень. Просто тримали. І ще — змушували психологічно. Кілька разів імітували звільнення: вивозили з мішком на голові, возили колами, ніби вже відпускають, а потім знову повертали в підвал.

Далі його почали возити по різних місцях. Спочатку тримали в Енергодарі, потім — у Білгороді, в Мелітополі, в Донецьку. Лише 7 червня 2024 року проти нього офіційно «відкрили кримі-

не допит. Це — знущання, яке може закінчитися смертю в будь-яку секунду. Скільки разів це було, я не знаю.

...У Сімферополі відбувся «суд». 19 вересня, в день його народження, йому дали 12 років суворого режиму. Після цього етапували до Росії. Зараз він у колонії в Саратові. Там також є ще один працівник ЗАЕС, вони іноді бачать один одного. І ще, мабуть, єдине, що тримає: можливість хоча б коротко поговорити між собою.

Умови там надважкі. Бараки брудні, переповнені. Його здоров'я дуже погіршилося. Проблеми з серцем (тахікардія, аритмія), відкрилася

Це не просто історія однієї сім'ї, це історія про те, як карають за принциповість. За відмову зрадити

нальну справу». До цього був просто полон, без статусу. Все літо його возили на допити з місця утримання до Мелітополя. А на початку вересня перевезли через Чонгар до Криму. І там було те, що вони називають «обнуленням». Їх вивозили на заміноване поле і змушували йти вперед. Це

давніша виразка шлунка. Сильний кашель, хронічний бронхіт. Шкірні хвороби, алергія — тіло постійно свербит, рани не загоюються. Медичної допомоги фактично немає.

Він не може мені телефонувати сам, але іноді є можливість передати якусь звістку. І цього достатньо, щоб жити далі.

Я виступала на міжнародних заходах. Розповідала цю історію. Всі, хто слухав, були в шоці. Вони не знали, що таке відбувається. Що працівників атомної станції тримають у підвалах і катують.

Кажуть: «Ми будемо допомагати». Але конкретики немає. Та я все одно вірю. Хочу, щоб його звільнили! Щоб усіх їх звільнили. Бо це не просто історія однієї сім'ї, це історія про те, як карають за принциповість. За відмову зрадити.

І я досі чекаю його голосу. Хоча б на кілька хвилин. Бо поки я його чую — він живий.

Марічка СМЕРЕКА

ПРОФСПІЛКОВЕ НАВЧАННЯ

Безпека праці та охорона здоров'я працівників: норвезька модель та український досвід

Завдячуючи підтримці Норвезької конфедерації профспілок (LO) та у партнерстві з ГО «Трудові ініціативи» в рамках проєкту «Профспілки проти нерівності і за відновлення миру та демократії в Україні», який реалізує Федерація профспілок України, спеціалісти ЦК Атомпрофспілки мали змогу взяти участь у тренінгу «Безпека праці та охорона здоров'я працівників: Норвезька модель та український досвід».

Тренінг проходив у місті Чернівці з 14 по 18 березня 2026 року. В заході взяли участь 30 технічних (головних технічних) інспекторів праці та представників з питань охорони праці з різних регіонів України, а також експерти з Норвезької конфедерації профспілок.

У ході тренінгу відбулися цікаві дискусії та обмін досвідом, зокрема були розкриті такі теми:

- Норвезька модель: історія, соціальний діалог і стійкість профспілок.
- Основи правової бази охорони праці та безпеки в Норвегії та український досвід.
- Стан охорони праці в Україні. Рівень виробничого травматизму, вплив війни. Адаптація національного законодавства до умов воєнного стану.
- Представник з безпеки праці та профспілковий представник: ролі, обов'язки та взаємодія.
- Стан імплементації європейських Директив з безпеки праці та охорони здоров'я працівників.
- Трудова інспекція, контроль та санкції. Діяльність Держпраці в Україні.

Також більш детально було приділено увагу проєкту закону України «Про безпеку та охорону здоров'я працівників на роботі» та чого очікувати працівникам і профспілкам після його прийняття.

Загальне враження: тренінг було організовано на дуже високому рівні, професійні лектори і експерти, обрані дуже важливі теми, цікава та жива дискусія!

АТОМНИК
України

Засновник: Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України
Видавець: Редакція газети «Атомник України»

Поштова адреса редакції: вул. Хрещатик, 22, а/с 393 м. Київ, 01001
Газета «Атомник України»
Головний редактор: Марічка КОРМУШКІНА
Телефон: (044) 205-74-20
E-mail: atomnik@union.kiev.ua
atomnik@gmail.com
http://www.atomprofspilka.info

Газета виходить 2 рази на місяць
Індекс — 21766
За точністю викладених фактів відповідальність несе автор
Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій
При передруку посилання на «Атомник України» обов'язкове

Свідectво про реєстрацію
КВ №4480 від 21.08.2000 року
Газета віддрукована
у ТОВ «МЕГА-ПОЛІГРАФ»:
04073, м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14.
Тираж 1000